

Cap sur l'école inclusive
en Europe

Erasmus+

Fișă de Resurse

Schimbarea reperelor societale prin prioritizarea conceptelor de normalitate și etică

Trunchiul L de la a Liniști

Pentru a fi fericit este suficient ca să fii identificat ca normal?

Această întrebare merită să fie pusă, deoarece noțiunea de normalitate pare să se impună în capul nostru pentru a avea sentimentul de "viață bună" pe care o caută fiecare dintre noi.

Și această întrebare are un înțeles deosebit pentru profesorii care îi primesc pe elevii cu cerințe educaționale speciale (CES), deoarece ochii restului clasei vor fi atrași de la început de aspectul "diferit" al acestor copii.

În ceea ce-i privește pe cei din urmă, ei nu vor avea un reflex al auto-excluderii, remarcând natura lor "deviantă" în raport cu norma?

Includerea acestor elevi în clase obișnuite va necesita, prin urmare, o mulțime de lucruri asupra grupului prin organizarea unei reflecții filosofice asupra conceptului de normalitate, pentru a-și relativiza importanța și a substitui o noțiune mai stabilă și mai aprofundată: conceptul de etică.

1/ Normalitate: un concept fluctuant și subiectiv

Standardul este un punct de referință pentru compararea și, prin urmare, evaluarea.

Acesta poate fi definit din punct de vedere statistic prin ceea ce se găsește cel mai frecvent. Dar acest lucru poate fi, de asemenea, în concordanță cu un referent de ordin superior. Prin urmare, norma se referă atât la noțiunile cantitative, cât și la cele calitative.

Dar aceste noțiuni sunt stabile și universale?

Există multe exemple care arată inconstanța lor în timp și spațiu:

- Astronomul Copernic s-a opus în timpul său anumitor certitudini ale timpului său, conform cărora Universul se va întoarce în jurul Pământului. Ideile sale au fost condamnate de papă în 1616. El a fost apoi considerat "anormal". Și totuși viitorul l-a dovedit drept.
- Doctrina nazistă a vizat homosexualii și i-a exterminat pentru devierea lor, în timp ce în Grecia antică acest tip de relație era normal între profesor și elev. A constituit chiar o relație educațională ideală
- În lume, unele țări consideră că poligamia este destul de normală și în conformitate cu ordinea socială. În Europa, această practică este interzisă deoarece este considerată anormală.
- Tot în Europa, trebuie să revenim acum câteva decenii pentru a ne aminti că pedepsele fizice ale elevilor de la școală erau considerate normale. Astăzi aceste practici violente sunt susceptibile de sancțiuni penale. Și nu trebuie să vă plângeți că ar părea anormală.

Și nu este norma însăși o noțiune vagă, eminamente subiectivă și variabilă de la o persoană la alta?

Un lucru numit "normal", deoarece este obișnuit din punct de vedere statistic, poate fi perceput diferit, în funcție de sensibilitatea, deschiderea și intelectul fiecăruia.

Noțiunea de normalitate este, prin urmare, mai presus de toate o chestiune de opinie. Aceasta variază în funcție de un filtru, un model care poate fi diferit de la un individ la altul sau de același individ în funcție de vârsta și nivelul de educație.

Astfel, noțiunea de normalitate nu este uniformă. Fiecare are propria sa concepție de normalitate, în funcție de relația sa cu lumea exterioară.

Deplasarea de la normă nu este, așadar, întotdeauna simptom al unei patologii sau al izolării de grupul social.

Geniile și oamenii supradotați sunt deseori înțeleși greșit și batjocoriți

În același mod, artiștii, poeții și gânditorii, revoluționarii pentru că au comportamente originale sunt în afara normei.

În sfera relațiilor umane, norma este, prin urmare, o dogmă un prejudiciu pe care ar fi nedrept și periculos să-l folosim ca valoare de referință.

2/ Dimensiunea universală a eticii

În căutarea unei "bune vieți" care ne locuiește pe toți, singurul lucru care ar trebui să ne atragă atenția este durerea pe care o simte cineva, pe măsură ce se îndepărtează de o linie presupusă a fi normal.

Dar, în fața observării inconstanței normelor și a relativității lor, nu ar trebui să regândim acest concept din procesul lor de construcție, pentru a promova constituirea unor standarde alternative?

Iar imaginea pe care o poți avea despre o "viață bună" este ea însăși variabilă de la un individ la altul. Într-o societate a ființelor relaționale, ea nu poate fi redusă la criteriile de performanță și normalitate și se bazează mult mai mult pe capacitatea de a fi și de a construi relații.

Decât să comparăm cu standardele pe care le-am subliniat, mai bine am considera scopurile, valorile vieții, condițiile unei vieți fericite, noțiunile de bine și rău, sau chestiuni de morală care constituie fundamentul relațiilor umane.

Această filosofie are un nume: etică.

Acest cuvânt de origine greacă este sinonim cu moralitatea, dar poate fi, de asemenea, definit în sensul contemporan printr-o reflecție asupra comportamentelor care trebuie adoptate pentru a reuni condițiile de trai care pun bazele armoniei societății. În aceasta, etica devine un concept care caută un ideal de conduită a existenței.

Noțiunea de etică poate varia în timp și spațiu în funcție de comunitatea umană la care se referă.

Este, cu toate acestea, un concept mult mai stabil, mai puțin discutabil și mai răspândit decât unul bazat pe presupusa normalizare.

Bazată pe valorile contemporane ale grupului social, noțiunea de etică are o dimensiune universală în acest spațiu.

De fapt, regulile etice înlocuiesc, preced sau modifică noțiunea de normalitate. Ele inspiră adesea regulile juridice: timpul eticii permite crearea consensului social necesar pentru stabilirea statului de drept

În acest sens, ele sunt plasate la un nivel superior în scara valorilor care trebuie să marcheze comportamentul existenței noastre.

Prin urmare, fără regret, putem renunța la noțiunea de factor de normalizare a stigmatizării pentru a înlocui noțiunea de etică care promovează incluziune în grupul social.